

Szczepionka ochronna przeciwko tężcowi (tetanusowi), błonicy, krztuścowi, Haemophilus influenzae typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW typu B (wirusowemu zapaleniu wątroby typu B).

Wykonywanie szczepień ochronnych przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, Haemophilus influenzae typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW typu B, w odniesieniu do niemowląt oraz małych dzieci jest ogólnie zalecane. U osób nieszczepionych nawet nowoczesne metody leczenia nie zawsze mogą zapobiec częstym przypadkom ciężkiego przebiegu i następstwom tych chorób zakaźnych. Przeciwno tym chorobom chronią tylko prawidłowo i na czas wykonane szczepienia ochronne. Zaszczepienie się w celu zabezpieczenia się przeciwko tym 6 chorobom za pomocą szczepionki skojarzonej jest bardzo rozsądne. W ten sposób można zmniejszyć liczbę zastrzyków niezbędnych do ochrony przed chorobami zakaźnymi. Można też uprościć kalendarz szczepień i spowodować, że będzie on bardziej przejrzysty. Dopuszczone do stosowania na terenie Niemiec szczepionki skojarzone są tak samo bezpieczne i skuteczne jak szczepionki pojedyncze.

Tężec (tetanus) jest groźną dla życia chorobą zakaźną. Występujące przede wszystkim w glebie i w kurzu drogowym bakterie dostają się do skóry poprzez rany cięte, rozdarcia, ukąszenia lub zadrapania, nawet przez najmniejsze, bagatelne ranki naskórka. Następnie laseczki tężca namnażają się wewnątrz ciała i wytwarzają chorobotwórcze egzotoksyny. Występujące skurcze mięśni oznaczają bardzo ciężki przebieg choroby i w przypadku porażenia mięśni oddechowych mogą prowadzić do przypadków uduszenia się. Mimo nowoczesnych metod leczenia nadal umiera od 10 do 20% chorych na tę straszną chorobę.

Błonica jest chorobą wywoływaną przez jad bakterii - toksynę błoniczą, wytwarzaną przez bakterie maczugowca błonicy, powodujące groźną dla życia chorobę zakaźną, przekazywaną przeważnie drogą kropelkową wraz z powietrzem do oddychania. Przed wprowadzeniem szczepień ochronnych wiele dzieci umierało z powodu infekcji występujących przy błonicy gardła, błonicy krtani, błonicy nosa oraz błonicy ran lub doznawało uszkodzeń mięśnia sercowego. Dzięki znacznemu udziałowi szczepień ochronnych przypadki błonicy w Niemczech zostały ograniczone do nielicznych odosobnionych incydentów. Ponieważ choroba ma zasięg ogólnoswiatowy - w tym nadal występuje także w niektórych krajach Europy Wschodniej - w każdej chwili zachodzi ryzyko ponownego zawleczenia tej choroby lub zarażenia się nią w czasie podróży.

Krztusiec (koklusz) najczęściej rozpoczyna się tak samo, jak zwykłe przeziębienie. W dalszym przebiegu występują ataki ciężkiego kaszlu, często występują też duszności i wymioty. W ciągu pierwszych 6 miesięcy życia dziecka, typowy kaszel może nie wystąpić. Zamiast tego może grozić niewydolność oddechowa. Dlatego w pierwszym roku życia infekcja taka jest szczególnie groźna. Odsetek poważnych powikłań w wieku dziecięcym jest wysoki, szczególnie w postaci zapalenia płuc, zapalenia ucha środkowego oraz trwałych uszkodzeń mózgu.

Choroby powodowane bakteriami **Haemophilus influenzae typu b** (Hib) należą do najcięższych chorób zakaźnych wieku dziecięcego. Można obawiać się zapalenia opon mózgowych oraz przypadków uduszenia się, związanych z zapaleniem błon śluzowych

nagłośni oraz przedsiönka krtani (zapalenie nagłośni). Choroby te występują najczęściej pomiędzy 5-tym miesiącem, a trzecim rokiem życia dziecka. Po ukończeniu piątego roku życia choroby takie są niezmiernie rzadkie.

Ostre nagminne porażenie dziecięce (choroba Heinego-Medina, poliomyelitis) jest chorobą wirusową, która może prowadzić nie tylko do paraliżu ramion i nóg, lecz również do porażenia mięśni oddechowych, a przez to do uduszenia się. Większość chorób związanych z paraliżem powoduje trwałe uszkodzenia resztkowe. Szczepienie przeciwko poliomyelitis od roku 1998 nie jest przeprowadzane drogą doustną, lecz za pomocą iniekcji domięśniowej szczepionki wytwarzanej z inaktywowanych poliovirusów (szczepionki martwej). Choroba poliomyelitis w Europie już nie występuje. Jednakże ryzyko zakażenia występuje w postaci możliwości zawleczenia tej choroby oraz podczas podróży w obszarach, na których choroba polio nadal jest obecna, szczególnie w Azji i w Afryce. Zatem szczepienia ochronne przeciwko poliomyelitis i dzisiaj muszą być nadal konsekwentnie stosowane.

WZW typu B - wirusowe zapalenie wątroby typu B. Choroba ta może rozpoczynać się dolegliwościami grypopodobnymi: nudnościami lub bólami stawów. W okresie późniejszym zaobserwować można objawy żółtaczk. Choroba ta może przebiegać jednak także w sposób niezauważony. Około 1% osób zakażonych umiera. U ok. 10% osób dorosłych choroba ta ma postać przewlekłą, wirus pozostaje w ciele chorego i może prowadzić do powstania poważnych uszkodzeń i chorób wątroby (marskości, raka). U małych dzieci względnie u niemowląt, które mogą zostać zakażone na skutek bliskiego kontaktu z matką lub inną osobą, przebiegi chroniczne są o wiele częstsze (ok. 30 do 90%). W Niemczech ok. 0,5 % ludności jest zakażona wirusem HBV, przy tym przebieg choroby jest chroniczny. Wirus może zostać przeniesiony na skutek kontaktu z krwią oraz innymi płynami ustrojowymi osoby zakażonej, również podczas stosunków płciowych.

Szczepionka

Szczepionka skojarzona 6w1 jako istotne części składowe zawiera: toksoidy drobnoustrojów błonicy i tężca, fragmenty bakterii krztuśca (szczepionka acelularna) oraz fragmenty otoczki bakterii *Haemophilus influenzae* typu B (szczepionka - koniugat Hib), inaktywowane poliovirusy, fragmenty otoczki wirusa HBV - WZW typu B, które zostały pozyskane na drodze procedur technicznych z wykorzystaniem hodowli komórek drożdży oraz przy zastosowaniu technologii genetycznych. Szczepionka jest podawana w postaci iniekcji domięśniowej. Co do początku i długości trwania ochrony poszczepiennej prosimy zasięgnąć opinii swojego lekarza.

Kto i kiedy powinien zostać zaszczepiony?

Szczepionka skojarzona przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW typu B jest zalecana do podawania wszystkim dzieciom w wieku od ukończenia 8 tygodni życia, w ramach obowiązującego kalendarza szczepień. Dzieci należy szczepić w wieku wczesniemowlęcym, tj. w wieku 2, 3 i 4 miesięcy życia, a odnowienie szczepienia powinno nastąpić w okresie od 11-ego do 14-ego miesiąca życia. Wszystkie wymienione dawki szczepionek powinny zostać zaaplikowane możliwie na czas, w zalecanym okresie życia. Wskazówka: Zgodnie z zaleceniami Komitetu STIKO, działanie ochronne szczepionek przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, oraz polio powinno zostać odnowione w wieku szkolnym oraz po osiągnięciu wieku dorosłego.

Kto nie powinien być szczepiony?

Nie powinien być szczepiony nikt, kto cierpi na ostrą, wymagającą leczenia chorobę, manifestującą się podwyższoną ciepłotą ciała (przekraczającą 38,5°C). W przypadku stwierdzenia nadwrażliwości na jakikolwiek składnik szczepionki lub w odniesieniu do osób, u których w następstwie uprzedniego szczepienia przeciwko jednemu lub kilku zawartym w szczepionce skojarzonej drobnoustrojom chorobotwórczym wystąpiły objawy chorobowe. Wykonujący szczepienia lekarz powinien poinformować rodziców w sprawie niezbędności szczepienia oraz możliwości dalszego przeprowadzania. Ma to również zastosowanie w odniesieniu do dzieci chorujących na choroby przewlekłe lub dzieci, co do których zachodzi podejrzenie obecności choroby przewlekłej.

Sposób postępowania po szczepieniu

Osoby zaszczepione nie wymagają żadnego specjalnego trybu oszczędzającego, jednakże w ciągu 3 dni po zaszczepieniu należy unikać ponadnormalnego wysiłku. W przypadku dzieci wykazujących skłonności do reakcji układu krążenia lub takich, u których znane są natychmiastowe reakcje alergiczne, przed zaszczepieniem należy o tych faktach poinformować lekarza.

Możliwe miejscowe i ogólne reakcje poszczepienne

Po szczepieniu obok docelowego podwyższenia odporności, a przez to ochrony przed chorobami, w miejscu zaszczepienia bardzo często pojawia się zaczerwienienie lub bolesny obrzęk. Jest to wyraz zwykłej reakcji organizmu na szczepionkę, który występuje najczęściej w okresie 1 do 3 dni, rzadko kiedy utrzymuje się dłużej. Sporadycznie dochodzi do powiększenia się okolicznych węzłów chłonnych. W odosobnionych przypadkach może wystąpić obrzęk całej kończyny (nogi lub ręki). W okresie od 1 do 3 dni po szczepieniu mogą również występować oznaki ogólnego złego samopoczucia, takie jak podwyższona ciepłota ciała, objawy grypopodobne (dreszcze, bóle głowy i kości, uczucie zmęczenia) oraz kaszel, niepokój, rozdrażnienie oraz nietypowa krzykliwość.

Ponadto możliwa jest utrata apetytu, nudności, wymioty lub biegunka. Często występuje podwyższona ciepłota ciała wynosząca 39°C i więcej. Z reguły wyżej wymienione reakcje są przejściowe i szybko ustępują bez dalszych następstw.

Czy możliwe są powikłania poszczepienne?

Powikłania poszczepienne, reprezentujące następstwa przekraczające zwykłą wielkość reakcji poszczepiennych i wykazujące znaczny negatywny wpływ na stan zdrowia osoby szczepionej występują bardzo rzadko. W pojedynczych przypadkach w następstwie szczepienia skojarzonego 6w1 u dziecka mogą wystąpić drgawki spowodowane podwyższoną ciepłotą ciała, które z reguły przemijają bez dalszych następstw. Możliwe są także reakcje alergiczne na szczepionkę. W wyniku zaszczepienia tą szczepionką skojarzoną, tylko w pojedynczych przypadkach zaobserwowano krótkotrwale nagle stany charakteryzujące się brakiem reakcji na bodźce oraz zwiótczeniem mięśni, które jednak szybko i bez dalszych następstw zanikały.

Porady udzielane przez lekarza specjalistę ds. szczepień na temat działań ubocznych

W uzupełnieniu do tego pouczenia, Państwa lekarz zaoferuje możliwość odbycia rozmowy wyjaśniającej.

Jeżeli w następstwie szczepienia wystąpią objawy, które przekraczać będą wyżej wymienione, szybko ustępujące reakcje miejscowe i ogólne, wówczas oczywiście do Państwa dyspozycji jest lekarz-specjalista ds. szczepień, który udzieli Państwu stosownej porady.

Lekarza-specjalistę ds. szczepień można zastać pod:

Ograniczenie odpowiedzialności

Tłumaczenie oryginału (stan z 11.2014) nastąpiło za uprzejmym zezwoleniem Deutsches Grünes Kreuz e.V. na zlecenie Robert Koch Institut. Obowiązuje tekst niemiecki, nie ponosi się odpowiedzialności za ewentualne błędy w tłumaczeniu, ani za aktualność przedłożonego tłumaczenia w przypadku późniejszych przeróbek niemieckiego oryginału.

Nazwisko *Name* _____

Szczepionka przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, chorobom *Haemophilus* -infl.-typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW typu B

Schutzimpfung gegen Wundstarrkrampf, Diphtherie, Keuchhusten, Haemophilus-infl.-Typ-b-Erkrankungen (Hib), Kinderlähmung und Hepatitis B

W załączeniu otrzymują Państwo egzemplarz pouczenia na temat przeprowadzania szczepień ochronnych przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW typu B. W treści ulotki znajdują Państwo istotne dane na temat chorób, których można uniknąć dzięki szczepieniom, opis samej szczepionki, zabiegu szczepienia, jak również reakcji poszczepiennych oraz możliwych powikłań poszczepiennych.

Anliegend erhalten Sie ein Merkblatt über die Durchführung der Schutzimpfung gegen Wundstarrkrampf, Diphtherie, Keuchhusten, Hib-Erkrankungen, Kinderlähmung und Hepatitis B. Darin sind die wesentlichen Angaben über die durch die Impfung vermeidbaren Krankheiten, den Impfstoff, die Impfung sowie über Impfreaktionen und mögliche Impfkomplicationen enthalten.

Przed przeprowadzeniem szczepienia należy podać dodatkowo następujące dane:

Vor Durchführung der Impfung wird zusätzlich um folgende Angaben gebeten:

1. Czy szczepione dziecko jest obecnie zdrowe?

Ist der Impfling gegenwärtig gesund?

Tak (*Ja*)

Nie (*Nein*)

2. Czy szczepione dziecko przechodziło jakąkolwiek chorobę układu nerwowego lub czy cierpi na epilepsję (padaczkę)?

Hat der Impfling eine Erkrankung des Nervensystems durchgemacht oder besteht ein Krampfleiden?

Tak (*Ja*)

Nie (*Nein*)

3. Czy u dziecka występują jakiegokolwiek znane alergie?

Ist bei dem Impfling eine Allergie bekannt?

Tak (*Ja*)

Nie (*Nein*)

jeżeli tak, to jakie *wenn ja, welche?* _____

4. Czy po poprzednich szczepieniach u szczepionego dziecka występowały objawy alergiczne, wysoka gorączka lub jakiegokolwiek inne nietypowe reakcje?

Traten bei dem Impfling nach einer früheren Impfung allergische Erscheinungen, hohes Fieber oder andere ungewöhnliche Reaktionen auf?

Tak (*Ja*)

Nie (*Nein*)

Jeżeli Państwo chcą się dowiedzieć więcej na temat szczepień ochronnych przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu B (Hib), polio oraz WZW typu B, prosimy o zwrócenie się z tym do lekarza-specjalisty ds. szczepień!

Falls Sie noch mehr über die Schutzimpfung gegen Wundstarrkrampf, Diphtherie, Keuchhusten, Hib-Erkrankungen, Kinderlähmung und Hepatitis B wissen wollen, fragen Sie den Impfarzt!

Do szczepienia prosimy zabrać ze sobą książeczkę szczepień ochronnych dziecka!

Zum Impftermin bringen Sie bitte das Impfbuch mit!

Deklaracja zgody*Einverständniserklärung***na przeprowadzenie szczepienia ochronnego przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, Haemophilus influenzae typu B (Hib), ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz WZW (wirusowemu zapaleniu wątroby) typu B***zur Durchführung der Schutzimpfung gegen Wundstarrkrampf, Diphtherie, Keuchhusten, Hib-Erkrankungen, Kinderlähmung und Hepatitis B*

(Do dyspozycji są również formularze z papierem kopiującym, które zgodnie z Ustawą o Prawach Pacjentów umożliwiają osobom szczepionym lub ich opiekunom prawnym otrzymanie kopii formularza.)

(Es stehen auch Formulare mit Durchschlag zur Verfügung, um den Impfungen bzw. ihren Sorgeberechtigten gemäß Patientenrechtegesetz eine Kopie mitgeben zu können.)

Nazwisko osoby szczepionej _____

Name des Impflings

data urodzenia _____

geb. am

Z treścią pouczenia zapoznałem (-am) się i w rozmowie z moim (-ją) lekarzem (-rką) otrzymałem (-am) wyczerpujące wyjaśnienia na temat szczepienia.

Ich habe den Inhalt des Merkblatts zur Kenntnis genommen und bin von meinem Arzt/meiner Ärztin im Gespräch ausführlich über die Impfung aufgeklärt worden.

Dalszych pytań nie mam.

Ich habe keine weiteren Fragen.

Zgadzam się na zaproponowane szczepieniem ochronne przeciwko tężcowi, błonicy, krztuścowi, Haemophilus influenzae typu B (Hib), polio oraz WZW typu B.

Ich willige in die vorgeschlagene Impfung gegen Wundstarrkrampf, Diphtherie, Keuchhusten, Haemophilus-influenzae-Typ-b-Erkrankungen, Kinderlähmung und Hepatitis B ein.

Odrzucam szczepienie. Zostałem (-am) poinformowany (-a) na temat możliwych następstw odrzucenia szczepienia.

Ich lehne die Impfung ab. Über mögliche Nachteile der Ablehnung dieser Impfung wurde ich informiert.

Adnotacje *Vermerke* _____

Miejscowość, data: *Ort, Datum* _____

Podpis osoby szczepionej lub
jej opiekuna prawnego

Unterschrift des Impflings bzw. des Sorgeberechtigten

Podpis lekarza/lekarki

Unterschrift des Arztes/der Ärztin